

Organizacija zbirnog prijevoza robe

Novak, Domagoj

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:182044>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br. 329/TGL/2017

Organizacija zbirnog prijevoza robe

Domagoj Novak, 0379/336

Varaždin, rujan 2017. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Tehničku i gospodarsku logistiku

Završni rad br. 329/TGL/2017

Organizacija zbirnog prijevoza robe

Student

Domagoj Novak, 0379/336

Mentor

Kristijan Rogić, prof. dr. sc.

Varaždin, rujan 2017. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za tehničku i gospodarsku logistiku

PRISTUPNIK Domagoj Novak MATIČNI BROJ 0379/336

DATUM 03.05.2017. KOLEGIJ Prometna logistika I

NASLOV RADA Organizacija zbirnog prijevoza robe

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU The Organisation of Groupage Freight Transport

MENTOR dr. sc. Kristijan Rogić ZVANJE red. prof.

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. prof. dr. sc. Mario Šafran, predsjednik
2. prof. dr. sc. Kristijan Rogić, mentor
3. mr. sc. Goran Kolarić, član
4. izv. prof. dr. sc. Goran Đukić, zamjenski član
- 5.

VZ
KC

MMI

Zadatak završnog rada

BROJ 329/TGL/2017

OPIS

- U radu je potrebno
- opisati elemente i subjekte zbirnog prijevoza
  - navesti mogućnost korištenja transportnih tehnologija u zbirnom prijevozu
  - navesti čimbenike odabira i faze organizacije zbirnog prijevoza
  - na primjeru iz prakse objasniti proces organizacije i praćenja zbirnog prijevoza robe

ZADATAK URUČEN
22.05.2017.

Predgovor

Za početak bih se želio zahvaliti svim profesorima Sveučilišta Sjever, a najviše svom mentoru Kristijanu Rogiću na znanju kojeg mi je prenio i na stečenim vještinama na temelju kojih je ovaj rad napisan.

Najveću zahvalu posvećujem svojoj obitelji i djevojci na pruženoj potpori i podršci tijekom mog cjelokupnog studiranja, jer bez njih ne bih ovo ostvario.

Sažetak

Organizacija zbirnog prijevoza robe je jedan od najučinkovitijih procesa prijevoza robe iz razloga što se manje pošiljke sakupljaju i formiraju u veću, zbirnu pošiljku kojom se utječe na smanjenje troškova prijevoza. Organizacija zbirnog prijevoza je proces u kojem najvažniju ulogu imaju špediteri koji svojim znanjima i vještinama vrše organizaciju prijevoza misleći pritom na odabir optimalnih prijevoznih sredstava i prijevoznih puteva. U radu će biti objašnjeno što je špedicija, biti će opisani elementi i subjekti zbirnog prijevoza, biti će opisane mogućnosti korištenja transportnih tehnologija u zbirnom prijevozu. Također će biti navedene faze organizacije zbirnog prijevoza i na primjeru iz prakse objašnjeni procesi organizacije i praćenja zbirnog prijevoza robe.

KLJUČNE RIJEČI: zbirni prijevoz, špedicija, logistika

Summary

The organization of groupage freight transport is one of the most efficient way of transporting goods because in this kind of transport one collects single small shipments and forms bigger groupage freight, which considerably reduces the costs of transport. The most important role in the organization of groupage freight transport owns forwarder. Forwarder uses his knowlege and skills to manage that kind of transport, including the selection of the optimal transport vehicle and route. In this final work will be explained what is forwarding and also elemenst and subjects of groupage freight transport, options of transport technologies which can be used in groupage freight transport. Likewise, there will be explained phases of groupage freight transport. In the end, in work will be showed on a practical example of transportation company managing the processes and tracking of the groupage freight transport.

KEY WORDS: groupage freight transport, forwarding, logistics

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Špedicija i njezin postanak.....	2
3.	Općenito o zbirnom prijevozu	3
3.1.	Pojam, vrste i svrha zbirnog prijevoza	3
3.2.	Razvoj zbirnog prijevoza	5
3.3.	Prednosti zbirnog prijevoza.....	5
3.3.1.	Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta korisnika prijevoza	6
3.3.2.	Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta vozara	7
3.3.3.	Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta špeditera	8
4.	Organizacija zbirnog prijevoza	9
5.	Infrastruktura zbirnog prijevoza	11
6.	Organiziranje zbirne otpreme i dopreme robe	14
6.1.	Organiziranje zbirne otpreme robe kod izvoza	14
6.2.	Organiziranje zbirne dopreme robe kod uvoza	14
7.	Transportne tehnologije u zbirnom prijevozu.....	16
8.	Procesi zbirnog prijevoza robe.....	18
8.1.	Operativna prodaja	18
8.2.	Obrada naloga	19
8.3.	Obrada zbirnih pošiljaka kod uvoza.....	20
8.4.	Prispjeće na terminal	21
8.5.	Organizacija transporta s terminala kod izvoza	22
9.	Procesi organizacije i praćenja zbirnog prijevoza robe - Gebrüder Weiss Hrvatska.....	23
10.	Zaključak.....	29
	Literatura.....	30

1. Uvod

U ovom završnom radu prikazane su značajke i procesi u organizaciji zbirnog prijevoza robe, kao i prednosti, faze i infrastruktura zbirnog prijevoza.

Prije samog prijevoza robe, s ciljem efikasnijeg prijevoza i sa što manje nepredvidivih situacija tokom prijevoza, špediter svojim znanjima i vještinama organizira sve što je potrebno kako bi se prijevozni proces ostvario. On izabire vrstu prijevoza, prijevozno sredstvo, prijevozni put i sve ostalo što je potrebno kako bi se osigurao što brži, efikasniji i jeftiniji prijevoz robe.

Kada se govori o zbirnom prijevozu, glavnu ulogu ima špediter. Osim špeditera, u zbirnom prijevozu su subjekti i pošiljatelj, primatelj i ostali posrednici, koji zajedno čine i proizvode uslugu zbirnog prijevoza. Zbirna organizacija prijevoza robe predstavlja racionalan oblik prijevoza robe u odnosu na pojedinačni prijevoz, pa je zbog toga postao vrlo popularan za korištenje.

U radu će biti objašnjene faze zbirnog prijevoza, njegove prednosti u odnosu na svakog od sudionika, infrastruktura, njegov razvoj i procesi. U radu će također biti opisani procesi na temelju primjera iz prakse.

Svrha ovog rada je pokazati kroz teorijska istraživanja način na koji se zbirni prijevoza organizira, a cilj je upoznavanje s ovakvim sustavom organizacije prijevoza. U ovom radu se kroz poglavlja 1 do poglavlja 9 obrađuje pojam organizacije zbirnog prijevoza robe. Sukladno tome rad je podjeljen u ove cjeline:

1. Uvod
2. Špedicija i njezin postanak
3. Općenito o zbirnom prijevozu
4. Organizacija zbirnog prijevoza
5. infrastruktura zbirnog prijevoza
6. Organizacija zbirne otpreme i dopreme robe
7. Transportne tehnologije u zbirnom prijevozu
8. Proces zbirnog prijevoza
9. Proces organizacije i praćenja zbirnog prijevoza robe - In Time d.o.o

Znanstvene metode koje su korištene tijekom pisanja ovog rada su:

- Sinteza i analiza
- Spajanje više podataka iz više izvora u jednu cjelinu
- Sastavljanje i obrada podataka

2. Špedicija i njezin postanak

Špedicija je pojam koji dolazi od riječi "expedire", lat. pojam koji označava pojmove "odriješiti", odnosno "urediti", a u pratkičnoj primjeni se prevodi s "otpremiti", "otpraviti" i slično. Špedicija je star pojam, a počeci njezinog spominjanja započeli su u 13. stoljeću u Mletačkoj Republici, ondašnjoj pomorskoj velesili. U 16. stoljeću započinje organizacija otpreme i dopreme robe, kad su prijevoznici za obavljeni prijevoz tuđe robe naplaćivali prijevozninu i izdavali račune. Razvojem trgovine s udaljenim područjima u 18. stoljeću, trgovci se počinju obraćati posrednicima, odnosno špediterima koji su sami odabirali prijevozne puteve i prevozili robu. Razvojem željeznice i zahvaljujući industrijskoj revoluciji te otkriću parnog stroja, špedicija počinje dobivati suvremeni smisao riječi.¹

Špedicija se definira kao specijalizirana djelatnost koja obavlja organizaciju otpreme i dopreme robe, a također se bavi i drugim poslovima koji su povezani s otpremom i dopremom robe. Špediter se bavi špedicijom, a on je pravna ili fizička osoba koja obavlja poslove organizacije prijevoza robe, carinskog zastupanja tijekom uvoza i izvoza i ostale poslove povezane s tim. On kao nositelj prijevoznog privređivanja koordinira interakcije ostalih sudionika, kao što su pošiljatelj, primatelj, prijevoznik, terminali, carina i slični, a također i kontrolira pošiljku tokom cijelog prijevoznog procesa. Zbog velikog opsega poslova, špediteri u pojedinim slučajevima nisu sposobni obaviti sve poslove sami, pa angažiraju svoje korespondente, odnosno međušpeditere i podšpeditere.²

---

¹ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: **Špedicija i logistički procesi**, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010., str. 13

² [1] Ibid., str. 14

3. Općenito o zbirnom prijevozu

Paralelno praksi naručivanja velikih količina roba s ciljem postizanja povoljnije cijene, postoji i praksa, odnosno trend usitnjavanja pošiljaka, uspostavljen kao posljedica prihvaćanja suvremenih logističkih načela upravljanja resursima poduzeća. U skladu s time, javlja se potreba pronalaženja optimalnih prijevoznih rješenja, koja mogu odgovoriti na zahtjeve raznovrsne i složene prijevozne potražnje. Bitno je naglasiti da razina kvalitete usluge prijevoza nije predmet pregovaranja, već se podrazumijeva, zbog toga što nekvalitetno i upitno obavljanje usluga i nepružanje suvremenih standardnih kvaliteta usluge rezultira s istiskivanjem s tržišta zbog konkurencije koja to poštuje. Prijevozno rješenje za dopremu i otpremu komadnih pošiljaka, koje zadovoljava postavljene zahtjeve glede niskih prijevoznih troškova, koje pritom ne dovodi u pitanje kvalitetu prijevozne usluge, zove se zbirni prijevoz.³

Obavljanjem špediterskih poslova vezanih uz otpremu, dopremu i provoza zbirnog prijevoza, pozornost se stavlja na slijedeće osnovne teme: pojam i vrste zbirnog prijevoza, prednosti zbirnog prijevoza, osnovna sabirališta izvozne i uvozne robe, zbirni prijevoz u Hrvatskoj i organiziranje otpreme, dopreme i provoza zbirnog prijevoza.⁴

3.1. Pojam, vrste i svrha zbirnog prijevoza

Pojam zbirnog prijevoza definira se kao organizacija dopreme i otpreme komadnih pošiljaka koja se zasniva na okrupnjivanju jedinica prijevoznog supstrata, odnosno na formiranju zbirnih, tj. konsolidiranih vagonskih, kamionskih, kontejnerskih i avionskih pošiljaka.⁵ Usporedno tome, Zelenika u svojoj knjizi Međunarodna špedicija definira zbirni prijevoz kao sumu komadnih pošiljaka jednog ili više nalogodavaca, koje špediter, radi korištenja posebnih tj. povlaštenih tarifnih odredaba o prijevozu zbirne robe, otprema jednim prijevoznim sredstvom i na temelju jedne prijevozne isprave.⁶

Kod razmatranja zbirnog prijevoza, bitno je definirati što se misli pod komadnom pošiljkom i zbirnom pošiljkom i odvojiti značenja istih. Komadna je pošiljka svaka pošiljka koja ne zahtjeva

---

³ [1] Ibid., str. 207

⁴ [2] Zelenika, R.: **Međunarodna špedicija**, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 1996., str. 311

⁵ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: op.cit., str. 207

⁶ [2] Zelenika, R.: op.cit., str 311

isključivu uporabu teretnog prostora prijevoznog sredstva, nego se u istom prijevoznom sredstvu, primjerice vagonu, kamionu ili kontejneru, prevozi zajedno s drugim komadnim pošiljkama. Suprotno tome, vagonaska, kamionska ili kontejnerska pošiljka zahtijeva ekskluzivno korištenje čitavog prostora za teret, odnosno, u prijevoznom sredstvu se prevozi samo ta pošiljka, tj. teret. Zbirna je pošiljka pošiljka koja u smislu korištenja prijevoznog sredstva ima sva obilježja koja ima i vagonaska, kamionska, odnosno kontejnerska pošiljka, jer se kao takva predaje na prijevoz, ali se sastoji od više različitih pojedinačnih, tj. komadnih pošiljaka koje su neposredno prije toga prikupljene i konsolidirane u jednu jedinstvenu zbirnu pošiljku.⁷ Na Slici 1., ispod teksta, prikazan je primjer zbirne pošiljke.

Slika 1. Zbirna pošiljka

Izvor: [8] http://www.globelink-croatia.com/cms/tiny_mce/upload/zbirni%20transport3.JPG

Sama svrha zbirnog prijevoza je optimalno iskorištenje prijevoznog kapaciteta, što je jedna od temeljnih pretpostavki za ispunjenje glavnog zahtjeva kojeg postavlja gospodarsko okruženje sustavu tehnologije prijevoza, a on je smanjenje prijevoznih troškova⁸

Zbirni prijevoz se s obzirom na prijevozno sredstvo kojim se obavlja otprema, doprema ili provoz zbirnih pošiljaka dijeli na željeznički, cestovni, pomorski, riječni, zračni, multimodalni i

---

⁷ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: op.cit., str. 207-208

⁸ [1] Ibid., 208

kombinirani zbirni prijevoz. Razmatrajući zbirni prijevoz s stajališta vrste prijevoznog sredstva na kojem se obavlja otprema, doprema ili provoz, isti se pojavio ponajprije u željezničkom prijevozu.⁹ Više o razvoju zbirnog prijevoza bit će dano u nastavku.

3.2. Razvoj zbirnog prijevoza

Kao što je već rečeno, zbirni prijevoz, odnosno zbirna špedicija prvotno se pojavila u željezničkom prijevozu. Usprkos tome što željeznica ima vlastitu organizaciju prijevoza komadnih pošiljaka, paralelno tome, zbirni prijevoz je kod organizacije špeditera kao usluga uspostavljena ponajprije u željezničkom prometu. Špediter bi svojim dostavnim vozilima preuzimao komadne pošiljke od različitih pošiljatelja, prikupljao ih u skladište i kao zbirnu pošiljku otpremao drugom špediteru, odnosno korespondentu za neko odredište. Korespondent bi prihvaćao zbirne pošiljke, rastavljao ih u svojem skladištu na pojedinačne pošiljke koje je svojim vozilima dostavljao do konačnog primatelja. Pritom su špediteri iskorištavali sve prednosti željeznice, a to su niski prijevozni troškovi pri prijevozu vagonске pošiljke te istovremeno pružanje nove kvalitete usluge kakvu željeznica nije imala, a to je prijevoz od vrata do vrata i skraćenje vremena i rokova isporuke. Također, špediteri su za svoje komitente obavljali i carinske formalnosti, čime su uslugu zbirnog prijevoza u potpunosti kompletirali. Nižim cijenama cestovnog prijevoza i njegova veća brzina te fleksibilnost u odnosu na željeznički prijevoz, polako je dovelo do prijelaza najvećeg dijela zbirnog prijevoza na cestovni prijevoz, koji je danas dominantan.¹⁰

3.3. Prednosti zbirnog prijevoza

Organizacija zbirnog prijevoza u koristi je svih sudionika u otpremi, dopremi i provozu robe u međunarodnom prometu, a ponajviše za korisnika prijevoza, vozara koji obavlja prijevoz i špeditera koji organizira zbirni prijevoz.¹¹ Prednosti zbirnog prijevoza će tako u nastavku biti podijeljene u odnosu na sudionika koji sudjeluje u zbirnom prijevozu. Ispod teksta, na Slici 2., u

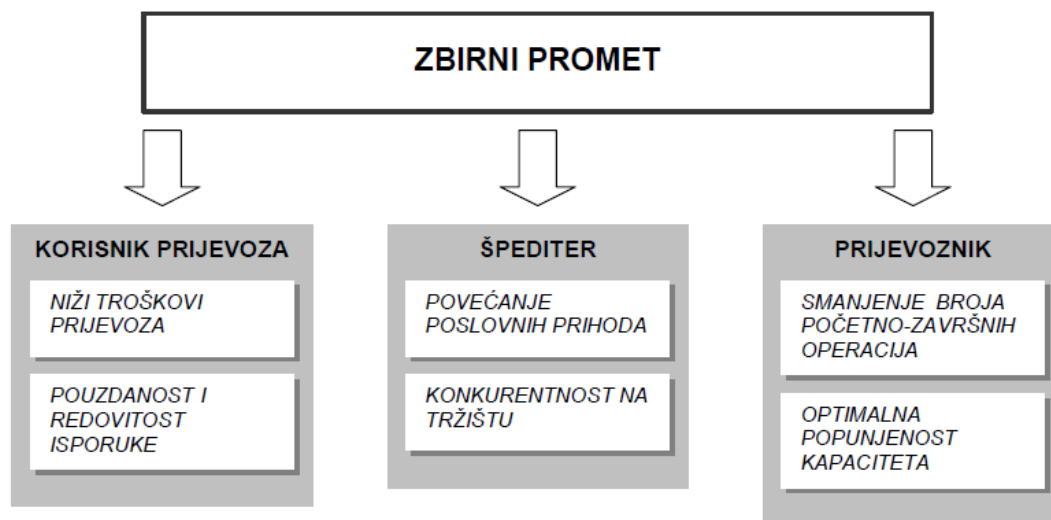
---

⁹ [2] Zelenika, R.: op.cit., str 312

¹⁰ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: op.cit., str. 209

¹¹ [2] Zelenika, R.: op.cit., str 312

nastavku, dan je prikaz prednosti zbirnog prijevoza u odnosu na svaki subjekt koji u njemu sudjeluje.

Slika 2. Prednosti zbirnog prijevoza u odnosu na sudionike

Izvor: Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: **Špedicija i logistički procesi**, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010.

3.3.1. Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta korisnika prijevoza

Dvije su osnovne prednosti od zbirnog prijevoza koje ima korisnik prijevoza, odnosno pošiljatelj ili primatelj robe, a to su niži troškovi prijevoza i pouzdanost i redovitost isporuke. Vagonske se pošiljke prevoze puno brže od komadnih, zbog toga što se pun vagon upućuje od otpremnog do odredišnog kolodvora izravno, samo uz najpotrebnije zastoje na međukolodovorima koji su uvjetovani voznim redom i nekim drugim prometnim razlogom, dok se vagoni s komadnim pošiljkama zadržavaju u usputnim kolodovima ponajprije zbog dopunjavanja, što rezultira time da trajanje prijevoza ovisi o procesu usputnog prikupljanja komadnih pošiljaka. Sama kvaliteta prijevoza je ostvarena na takav način kod kojeg se ne dolazi do učestalih oštećenja robe za razliku od prijevoza koji se ne vrši zbirnim vagonima, spori je te se uslijed višekratnih rukovanja izlaže učestalijim i lakšim oštećenjima. Zbirni prijevoz zahtijeva

puno manji broj rukovanja robom, što osigurava rijeđe i manje oštećenja pošiljaka. Prednost se također očituje u većoj sigurnosti protiv krađe koja postoji i kod organiziranja otpreme, dopreme i provoza zbirnog prijevoza u kontejnerima.¹²

3.3.2. Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta vozara

Promatrane prednosti su s stajališta željezničkog prijevoza pa će biti opisane prednosti koje zbirni prijevoz daje organizacijama željezničkog prijevoza, a one su: racionalnije korištenje vagonskog prostora, brže i ekonomičnije rukovanje robom, rasterećenje kolodvorskih i ostalih skladišta i eliminiranje konkurencije cestovnog prometa. Što se tiče racionalnog korištenja vagonskog prostora, činjenica je da željeznica potroši puno više vagonskog prostora za prijevoz komadnih pošiljaka nego što to potroši za prijevoz iste količine zbirne robe. Također, obrtaj vagona u zbirnom prijevozu se višestruko povećava. Statistika je utvrdila da prosječno opterećenje špediterskog zbirnog vagona iznosi preko 8 tona, dok prosječno opterećenje željezničkog vagona za komadnu robu iznosi ispod 8 tona. Racionalnije korištenje vagona dovodi do brojnih koristi, primjerice snižavanja troškova željeznice po jedinici prevezene težine, što nadalje dovodi i do sniženja ukupnih troškova eksploatacije te povećavanja produktivnosti rada željeznice i drugih sudionika u sustavu. Druga prednost, kao što je već navedeno, je brže i ekonomičnije rukovanje robom. Kod otpreme komadnih pošiljaka, željeznica je prisiljena izvršavati različita i mnoga rukovanja, kao primjerice preuzimanje u vlastitim skladištima, prikupljanje, grupiranje, vaganje, utovar, pretovar, kontrola vaganja i slični postupci koji su skupi i nedovoljno brzi. Usporedno s tim, kod otpreme komadnih pošiljaka u zbirnom prijevozu, potrebne radnje obavlja sam špediter u svom skladištu, a primljene i grupirane pošiljke tovari u zbirne vagone za odgovarajuće odredišne kolodvore. Važno je napomenuti da je za željeznicu puno ekonomičnije preuzimanje na prijevoz cijelokupne vagonске pošiljke zbirne robe, pa čak i uz povlaštene, tj. niže tarife i davanje povlastica, nego da sama obavlja velik broj manipulacija s pojedinačnim komadnim pošiljkama, čija je vozarina za takve pošiljke skuplja. Osim ovih prednosti, također se očituje i prednost rasterećenja staničnih skladišta, gdje pri razvijenom špediterskom zbirnom prijevozu, željeznica ne smanjuje samo rukovanje robom i broj zaposlenika, već i znatno rasterećuje skladišni prostor te istovarno-utovarnu mehanizaciju. Tako

---

¹² [2] Zelenika, R.: op.cit., str 312-313

špediterski zbirni prijevoz predstavlja za željeznicu prednost jer osim rasterećenja skladišnog prostora i mehanizacije, ubrzava, pojeftinjuje i povećava produktivnost skladišnog poslovanja. Zadnja navedena prednost je eliminiranje konkurencije cestovnog prometa. U današnje se vrijeme velike količine komadne robe prevoze cestovnim prometom, velikim konkurentom željezničkog zbirnog prijevoza. Takva konkurencija može se eliminirati organiziranim špeditersko-željezničkim zbirnim prijevozom, koji ima svoje prednosti posebice na većim udaljenostima prijevoza u nacionalnom i međunarodnom prometu.¹³

3.3.3. Prednosti zbirnog prijevoza sa stajališta špeditera

Najbitnija i osnovna prednost zbirnog prijevoza sa stajališta špeditera koji ga organizira je u primjeni posebne povlaštene prijevozne tarife na pošiljke u zbirnom prijevozu koja omogućuje ekonomičniji prijevoz robe. U slučaju da korisnici prijevoza ispune određene uvjete, vozarinski stavovi tarifa su niži za 30-40% u odnosu na obične tarife za vagonске pošiljke, te za 50-60% u odnosu na tarife za komadne pošiljke. Ovi se postoci razlikuju u pojedinim zemljama, a u pravilu je ta razlika veća u zemljama koje imaju razvijeniji zbirni prijevoz.¹⁴

---

¹³ [2] Ibid., str. 313-314

¹⁴ [2] Ibid., str. 314

4. Organizacija zbirnog prijevoza

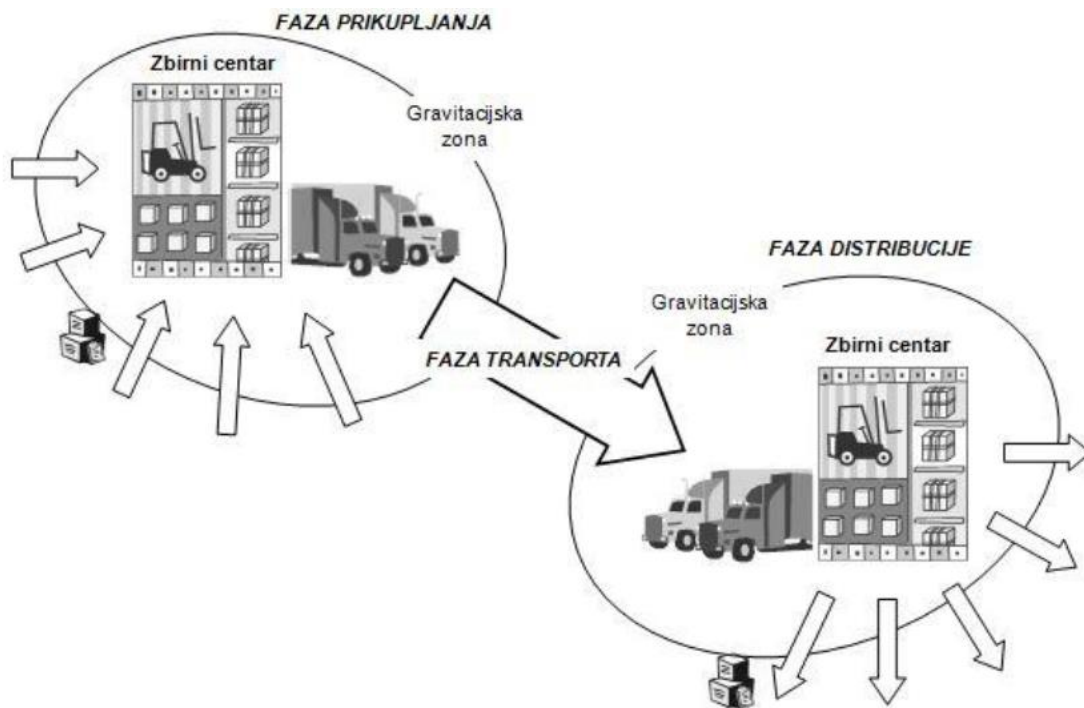
Zbirnim se prijevozom bave špediteri koji posjeduju odgovarajuću infrastrukturu i imaju razvijenu mrežu poslovnica i korespondenata preko kojih se organizira obavljanje početno - završnih operacija i kontroliraju pošiljke tokom cijelog prijevoznog puta. Tu infrastrukturu zbirnog prijevoza čine zbirni centri u kojima se prikupljaju pošiljke te se iz njih organizira distribucija pošiljaka do krajnjeg primatelja pošiljke. Zbirni centri su u pravilu robno - transportni centri koji raspolažu s odgovarajućim skladišnim kapacitetom i transportno - manipulacijskim sredstvima, koji u operativnom smislu pokrivaju svoju gravitacijsku zonu. Oni su, također, vezani uz određene prijevozne pravce, ovisno radi li se o izravnim zbirnim pošiljkama ili o prekrcaju zbog daljnjeg okrupnjavanja prijevoznih jedinica, odnosno spajanju pojedinačnih zbirnih pravaca.¹⁵

Doprema ili otprema pošiljaka u sustavu zbirnog prijevoza može se raspodijeliti u tri faze navedene u nastavku. Prva faza je faza prikupljanja, odnosno konsolidacije. Druga faza je faza transporta. Treća faza je faza distribucije. **Faza prikupljanja**, odnosno konsolidacije obuhvaća preuzimanje pojedinačnih komadnih pošiljaka od različitih pošiljatelja i njihovo prikupljanje na jednom mjestu, koje se zove zbirni centar i to za određeno odredište. Osim toga, faza prikupljanja obuhvaća i svrstavanje komadnih pošiljaka prema odredištima, formiranje i otpremu zbirnih pošiljaka za određene prijevozne pravce, tj. gravitacijske zone odredišta. **Faza transporta** obuhvaća prijevoz zbirne pošiljke iz otpremnog prema odredišnom zbirnom centru. Prijevoz zbirnih pošiljaka među glavnim zbirnim centrima se u praksi naziva linija ili most, a radi se o prijevozu koji se odvija redovito, prema unaprijed utvrđenom rasporedu, neovisno o količini prikupljenih pošiljaka, zbog održavanja rokova isporuke. Takve prijevozne linije špediteri uspostavljaju između svojih zbirnih centara na kojima redovito imaju najveći obrt robe. Poslijednja faza, **faza distribucije**, obuhvaća prihvatanje i rastavljanje zbirne pošiljke u odredišnom zbirnom centru i dostavu pojedinačnih pošiljaka do krajnjih primatelja, odnosno kupca.¹⁶ U nastavku je prikazan sustav zbirnog prijevoza, podijeljen u faze, na slici 3.

---

¹⁵ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: op.cit., str. 210

¹⁶ [1] Ibid., str. 210-211

Slika 3. Faze zbirnog prijevoza

Izvor: Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: **Špedicija i logistički procesi**, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010.

U slučaju kad se radi o međunarodnom prijevozu, svaka od navedenih faza praćena je obavljanjem propisanih carinskih formalnosti. Osim tih carinskih formalnosti, zbirnu pošiljku prati, odnosno otprema se s jednom prijevoznom ispravom, koja može biti teretni list CIM/CMR/AWB ili B/L, što ovisi o prometnoj grani kojom se pošiljka prevozi. Uz prijevoznu se ispravu prilaže i popis svih pojedinačnih pošiljaka (eng. Cargo Manifest, njem. Ladeliste) koje tvore navedenu zbirnu pošiljku. špediter koji oprema pošiljku je u prijeveznoj ispravi pošiljatelj, a špediter koji prihvaća zbirnu pošiljku je u ispravi primatelj. Za svaku pojedinačnu pošiljku koja je dio zbirne pošiljke ispostavlja se posebna prijevezna isprava koja se zove bordero, ili u zračnom prijevozu kućni teretni list - HAWB (eng. House air Waybill). Takva prijevezna isprava služi samo kao interna isprava, a ona se ispostavlja od strane špeditera ka pošiljatelju kao dokaz primitka pošiljke na prijevoz.¹⁷

¹⁷ [1] Ibid., str. 211

5. Infrastruktura zbirnog prijevoza

Zbirni centri u kojima špediteri prikupljaju pošiljke i iz kojih organiziraju distribuciju temelj su infrastrukture zbirnog prijevoza. Zbirni centri su robno-transportni centri koji posjeduju odgovarajući skladišni kapacitet i transportno-manipulacijska sredstva, koji u operativnom smislu pokrivaju svoju gravitacijsku zonu - određeno prostorno područje unutar kojeg se vrši prikupljanje i distribucija pošiljaka. Osim gravitacijske zone, zbirni centri pokrivaju i određene prijevozne pravce, neovisno radi li se o izravnom zbirnim pošiljkama ili o prekrcaju radi daljnjeg okrupnjivanja prijevoznih jedinica, tj. spajanju pojedinih zbirnih pravaca.¹⁸ Robno-transportni centri su izrađeni kompleksi univerzalnih i specijaliziranih transportnih terminala, otvorenih i zatvorenih univerzalnih i specijaliziranih skladišta, a nalaze se u blizini velikih industrijskih centara, prometnih čvorišta, morskih luka i sličnih mjesta koja su pogodna kao lokacija za centar. On predstavlja najvišu razinu integracije logističkih aktivnosti, logističkih sustava i korisnika i nositelja logističkih usluga. Također je važno napomenuti da kao takav, povezuje najmanje dva ili više vida transporta. U nastavku su nabrojani i opisani robni terminali koji se koriste u prijevozu robe i njenoj manipulaciji:¹⁹

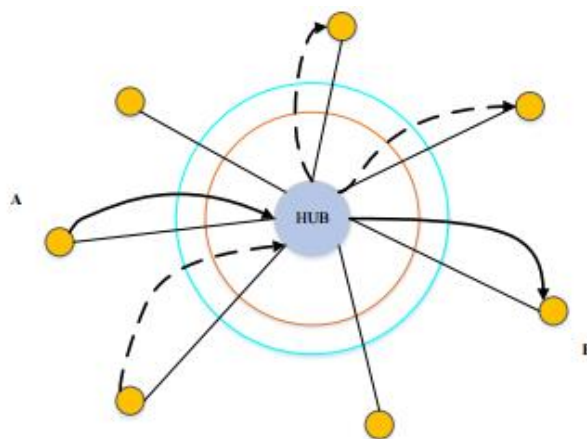
1. **HUB terminal** - to je glavni terminal u kojem se vrši sakupljanje svih pošiljaka neovisno o udaljenosti dva terminala. Oko njega su radijalno raspoređeni manji terminali. U nastavku je na slici 4. prikazana shema HUB terminala.

---

¹⁸ [1] Ibid., str. 210

¹⁹ [3] Mlinarić, J. T., "ROBNO TRANSPORTNI CENTRI"

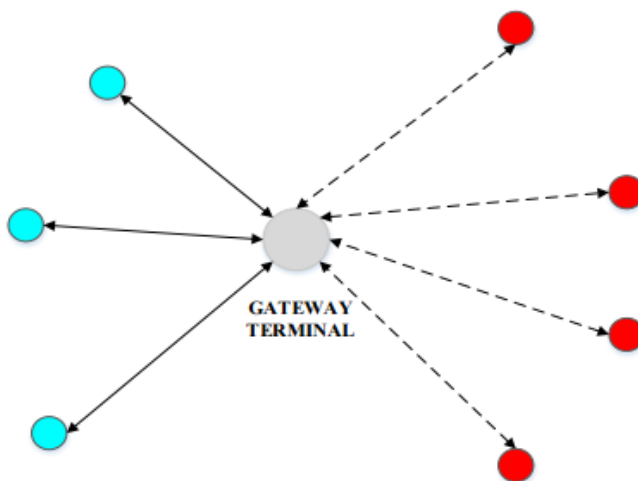
<http://files.fpz.hr/Djelatnici/tmlinaric/Robno-transportni-centri-skripta.pdf>, (15.5.2017.)

Slika 4. HUB terminal

Izvor: <http://files.fpz.hr/Djelatnici/tmlinaric/Robno-transportni-centri-skripta.pdf>

2. **GATEWAY terminal** - predstavlja vezu između različitih vidova transporta, a primjer takvog terminala je terminal u luci koji omogućava robi koja je pristigla pomorskim prijevozom da se prebaci u zaleđe luke određenim vidom transporta (cestovnim, željezničkim, riječnim) ili obratno. Ovakva organizacija terminala pruža uslugu transporta "od vrata do vrata". U nastavku je na slici 5. prikazana shema GATEWAY terminala.

Slika 5. GATEWAY terminal

Izvor: <http://files.fpz.hr/Djelatnici/tmlinaric/Robno-transportni-centri-skripta.pdf>

3. **Kamionski terminal** - je mjesto zaustavljanja i zadržavanja cestovnih transportnih sredstava i vozača koji kao takav sadrži sve servisne i prateće objekte. U sklopu ovih terminala se najčešće nalaze i sustavi za opskrbljivanje gorivom, sustavi za održavanje vozila, restorani,

moteli, trgovine i slični objekti. Ovakva vrsta terminala obično je smještena uz glavne magistralne cestovne prometnice.

4. **Intermodalni terminal** - je terminal u kojem se obavlja prekrcaj intermodalnih transportnih jedinica s jednog na drugi vid transporta. Ovakva vrsta terminala s obzirom na broj prisutnih vidova transporta može biti unimodalna, bimodalna, trimodalna ili multimodalna.

Osim navedenih koji su povezani s zbirnim prijevozom, postoje i slijedeći terminali koji se koriste kod prijevoza robe i u njenoj manipulaciji:

- Robni terminal
- Logistički centar
- Logistički park
- Logistička platforma - logistička zona
- Teretni terminal
- Feeder terminal
- Cross docking terminal
- Pozadinski terminal

6. Organiziranje zbirne otpreme i dopreme robe

Kod organiziranja zbirnog prijevoza potrebno je razmotriti organizaciju s obzirom na uvoz i izvoz. U nastavku će se obraditi oboje od navedenog.

6.1. Organiziranje zbirne otpreme robe kod izvoza

Postupci se provode od strane špediterskih radnika u izveznoj organizacijskoj jedinici. Oni planski prikupljaju više komadnih pošiljaka od više različitih pošiljatelja i nakon toga ih otpremaju kao zbirnu pošiljku ka svojoj špediterkoj vezi u inozemstvu, odnosno korespodentu. Korespodent ih po primitku rastavlja po stvarnim primateljima ili ih dalje reekspedira. Reekspedicija se obavlja samo onda kada za takav promet ima dovoljno komadnih pošiljaka.²⁰

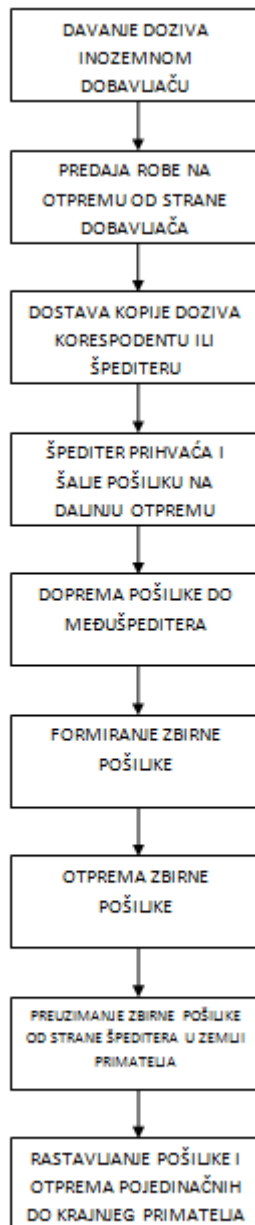
6.2. Organiziranje zbirne dopreme robe kod uvoza

Postupci se provode od strane špediterskih radnika u uveznoj organizacijskoj jedinici. Procesi započinju davanjem doziva inozemnom dobavljaču kako bi on robu predao na otpremu određenom špediteru, odnosno korespodentu špeditera u određenoj zemlji. Kopija doziva se dostavlja korespodentu i u određenim uvjetima špediteru koji će pošiljku na dogovorenom prometnom čvorištu prihvatiti i dalje je otpremiti. Inozemni špediter preuzima pošiljku od dobavljača, otprema je svojim zbirnim vagonom s ostalom robom prema zemlji primatelja do svoje špediterske veze, odnosno međušpeditera. Tom međušpediteru podjednako pristižu i druge pošiljke iz različitih pravaca koje su upućene prema zemlji primatelja. Nakon toga se u nekom vremenu koje je najpovoljnije za formiranje zbirne pošiljke formira ista i zbirnim se tovarnim jedinicama šalje prema zemlji primatelja. Špediter u zemlji primatelja će preuzeti pošiljku i nakon toga ju otpremiti rastavljenju pojedinačno do krajnjeg primatelja poštivajući carinske i ostale propise.²¹ Na slici 6. u nastavku prikazan je cjelokupan proces organizacije zbirne dopreme robe prilikom uvoza.

---

²⁰ [2] Zelenika, R.: op.cit., str 317

²¹ [2] Ibid., str. 317-318

Slika 6. Proces organizacije zbirne dopreme robe prilikom uvoza

Izvor: Izradio autor

7. Transportne tehnologije u zbirnom prijevozu

Zbirni prijevoz moguće je organizirati na način da se koriste transportne tehnologije paletizacije i kontejnerizacije.

Kada se govori o paletizaciji, potrebno je naglasiti da je to skup organizacijsko povezanih sredstava za rad i tehnoloških postupaka za automatizirano manipuliranje i transport okrupljenim jedinicama tereta, odnosno komadnog tereta na paletama, od sirovinske baze pa do potrošača. Ova tehnologija, odnosno njezin sustav, najpotpunije veže pojedinačne komadne terete u okrupljenoj jedinici tereta i kao takav omogućuje uspostavu lanca svih sudionika od sirovinske baze do potrošača, koji je neprekinut. Može se zaključiti da je paletizacija proces primjene paleta. Palete su transportne naprave, izrađene od različitih materijala, a zadaća iste je da omogući, po određenim pravilima, oblikovanje komadnih tereta u veće i standardizirane teretne jedinice, kojima se može sigurno, jednostavno, brzo i racionalno upravljati.²² Prema ovim definicijama vidljivo je kako se palete mogu primjeniti kao transportna tehnologija prilikom zbirnog prijevoza jer omogućavaju formiranje većih jedinica tereta koji se formira od više manjih pojedinačnih pošiljaka u jednu zbirnu pošiljku.

Kontejnerizacija je također skup organizacijsko povezanih sredstava za rad i tehnoloških postupaka za automatizirano manipuliranje i transport okrupljenim jedinicama tereta, od sirovinske baze do potrošača, ali je roba, odnosno jedinica tereta kontejner, a ne paleta. Kontejner je transportna naprava, odnosno nosač koji predstavlja jedinicu tereta, a doprinosi racionalizaciji transporta te ima ulogu transporta, skladištenja, zaštite tereta i pružanja informacija (informativnu ulogu).²³ Kao takva, kontejnerizacija i kontejner kao naprava direktno služi formiranju zbirnih pošiljaka iz manjih pojedinačnih pošiljaka.

Usluga zbirnog prijevoza robe koja se prevozi u kontejneru naziva se LCL Service, odnosno eng. Less than Container Load. a dostupna je u svim velikim kontejnerskim lukama ili terminalima.²⁴ To je vrsta prijevoza pošiljaka koje ne zahtijevaju cjelokupni prostor kontejnera pa se pojedinačne pošiljke transformiraju u zajedničku zbirnu kontejnersku pošiljku.

---

²² [4] Dostupno na: <http://moodle.vz.unin.hr/moodle/mod/resource/view.php?id=27008>

²³ [5] Dostupno na: <http://moodle.vz.unin.hr/moodle/mod/resource/view.php?id=22908>

²⁴ [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: op.cit., str. 208

Zbrini prijevoz se može i obavljati uslugom eng. "Less Than Truckload" (LTL), što u prijevodu znači "manje od punog kamiona".²⁵ U principu, to je takva vrsta prijevoza kod kojeg pošiljka ne zahtjeva cjelokupni prostor za prijevoz (prikolica/poluprikolica), pa se pošiljke transformiraju iz pojedinačnih u zbirnu pošiljku. Cijena ovakvih usluga prijevoza puno je manja nego cijena kod prijevoza pojedinačnih pošiljaka korištenjem ekskluzivnog prostora, a takva se usluga zove FTL, eng. "Full Truckload", što u prijevodu znači "pun kamion". Glavni faktori kod određivanja cijena, odnosno tarifa LTL usluge su:

- Udaljenost
- Težina
- Klasifikacija pošiljke
- Dodatne usluge

---

²⁵ [6] Dostupno na: <http://cerasis.com/2013/11/01/ltl-shipping/>

8. Procesi zbirnog prijevoza robe

Procesi koji se pojavljuju u zbirnom prijevozu robe su sljedeći:²⁶

- Operativna prodaja
- Obrada naloga
- Prispjeće na terminal
- Organizacija transporta s jednog terminala na drugi
- Obračun i naplata

U nastavku je objašnjen svaki od procesa zbirnog prijevoza robe.

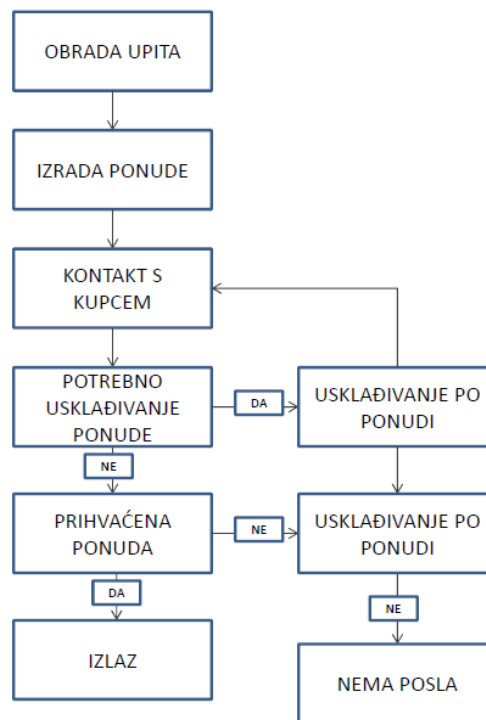
8.1. Operativna prodaja

Proces operativne prodaje je započet obradom upita koji je poslan od strane klijenta, u vezi obavljanja zbirnog prijevoza robe, a na temelju obrade kupčevog upita predaje se ponuda. Nakon ponude slijedi kontakt s kupcem, pri čemu se provjerava da li je kupac primio ponudu te se ona eventualno dodatno pojašnjava. Osim toga, dobivaju se primjedbe na ponudu te informacije o dodatnim potrebama klijenta. Ponuda nakon toga biva analizirana, a ako postoje primjedbe na nju, ona se usklađuje. Kad klijent usmeno prihvati ponudu, on ju obavezno mora potvrditi pismeno. U slučaju da prijevoznik nije u mogućnosti uskladiti ponudu s zahtjevima klijenata, od posla se odustaje.²⁷ U nastavku je na slici 7. prikazan proces operativne prodaje.

---

²⁶ [7] Dostupno na: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf

²⁷ [7] Ibid.

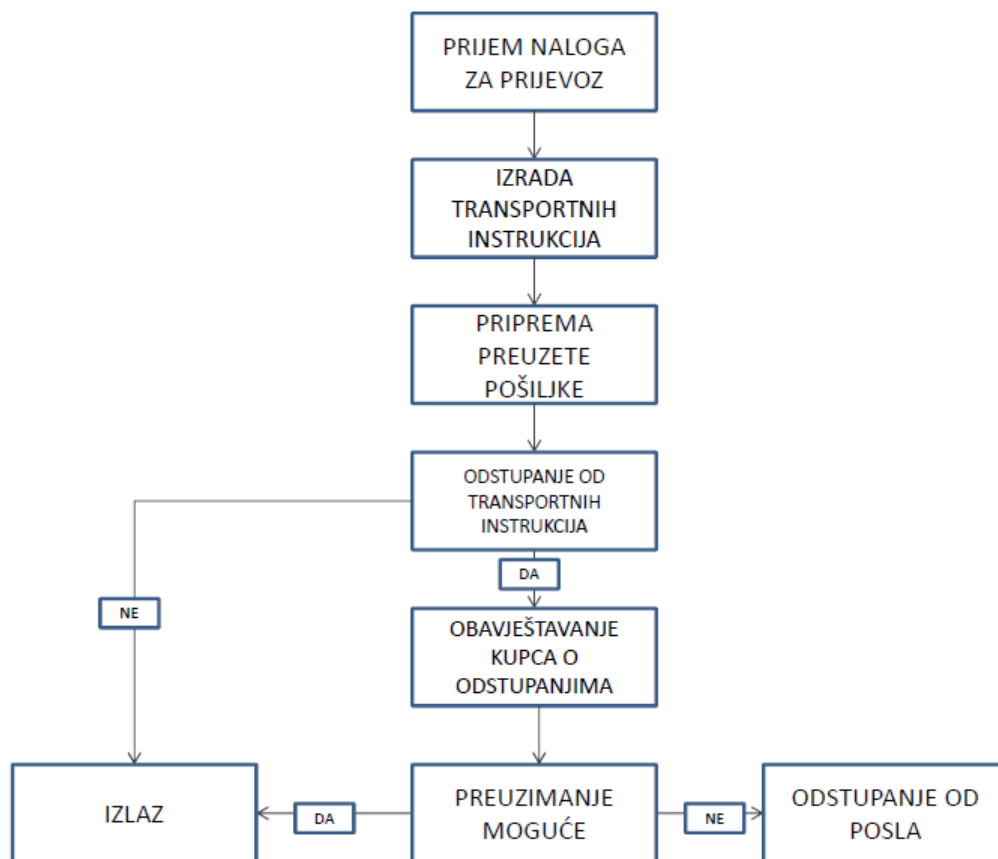
Slika 7. Proces operativne prodaje

Izvor: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf

8.2. Obrada naloga

Nalogom za zbirni prijevoz analiziraju se podaci iz narudžbe i dispozicije, a u njima se utvrđuje vrsta robe za prijevoz, količina, misleći pritom na težinu i volumen, smjer prijevoza, način na koji će se vršiti ukrcaj, vrijeme dostave i vrijeme te adresa preuzimanja robe. Sam proces obrade naloga biti će prikazan ispod na slici 8. Nakon primitka naloga od klijenta, vrši se izrada transportne dokumentacije te se dovršavaju svi elementi koji su potrebni za izvršenje primljenog naloga za zbirni prijevoz, a također se izrađuju i zbirne instrukcije (instrukcije za način i vrijeme izvršenja prijevoza i slične). Tijekom obrade dokumenata zbirnih pošiljaka obavlja se unos podataka o pošiljkama u bazu podataka i kalkuliraju se prijevozni i drugi troškovi. Slijedeća faza je priprema preuzimanja pošiljke koja započinje analizom informacija o poteškoćama tokom preuzimanja robe. U ovoj fazi je potrebno obavjestiti klijenta o određenim odstupanjima i o mogućnosti, odnosno nemogućnosti preuzimanja pošiljke. Ako se pošiljka ne

može prevoziti, kupac je o istom obavješten, a daljnje radnje odvijaju se prema napatku kupca.²⁸ Na slici 8. u nastavku je prikazan proces obrade naloga.

Slika 8. Proces obrade naloga

Izvor: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf

8.3. Obrada zbirnih pošiljaka kod uvoza

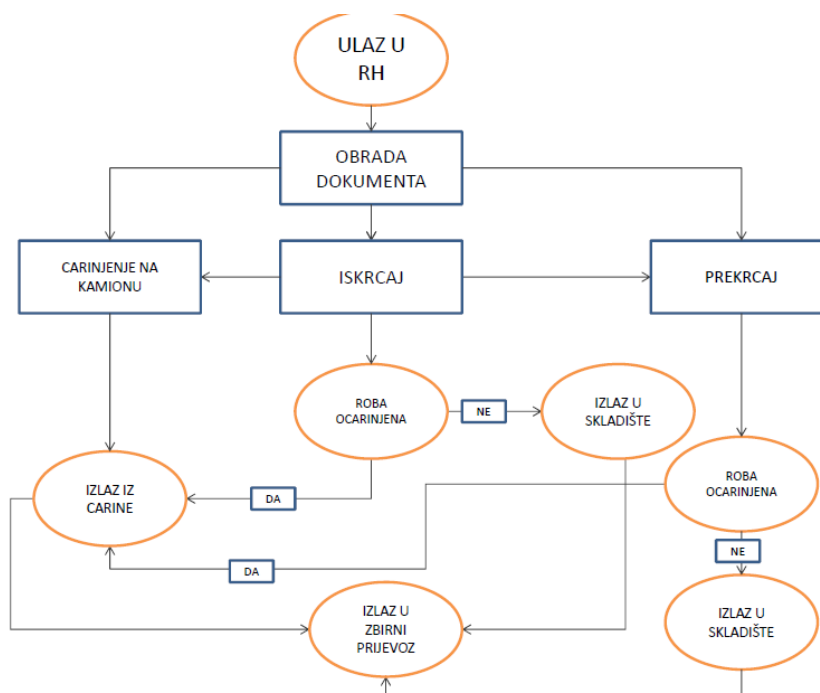
Prilikom obrade kod uvoza se unose podaci o pošiljkama u bazu podataka te se kalkuliraju prijevozni i ostali troškovi. U slučaju da carina dozvoli direktni prekrcaj robe, vrši se izdavanje naloga skladištu za prekrcaj iz jednog prijevoznog sredstva u drugo. Nakon što se nalog izdao te se izvršio prekrcaj, roba se preusmjerava iz carinskog skladišta i vrši se dostava pošiljaka. Na osnovu dispozicija primljenih od kupaca i na osnovu analize količine i vrste robe, bira se najpovoljniji način na koji će se roba dostaviti kupcu. Također se vrši izrada JCD-a (Jedinstvena

²⁸ [7] Ibid.

carinska deklaracija) te se ovisno o vrsti prijevoza ispostavlja nalog za domaći prijevoz, u ovom slučaju kamionski, a u slučaju provoza kroz inozemstvo ispisuje se CMR.²⁹

8.4. Prispjeće na terminal

Kada roba pristigne na terminal, slijedi prijava robe carinarnici. Vršiti se analiza zaprimljenih dokumenata i na osnovu toga se provjerava da li je potreban iskrcaj, prekrcaj ili carinjenje pošiljke na prijevoznom sredstvu. U slučaju carinjenja na prijevoznom sredstvu, izvozni JCD i ostala dokumentacija se predaje carinskom referentu. U slučaju iskrcaja, ako je roba ocarinjena, prijavljuje se carinarnici i izrađuje se molba za skidanje carinskog obilježja. Iste aktivnosti odvijaju se u slučaju prekrcaja, te se izdaje nalog za prekrcaj carinskom skladištu. Ako roba nije ocarinjena, izdaje se nalog za prekrcaj u necarininsko skladište.³⁰ U nastavku je prikazan proces prispjeća robe na terminal na Slici 9.

Slika 9. Proces prispjeća robe na terminal

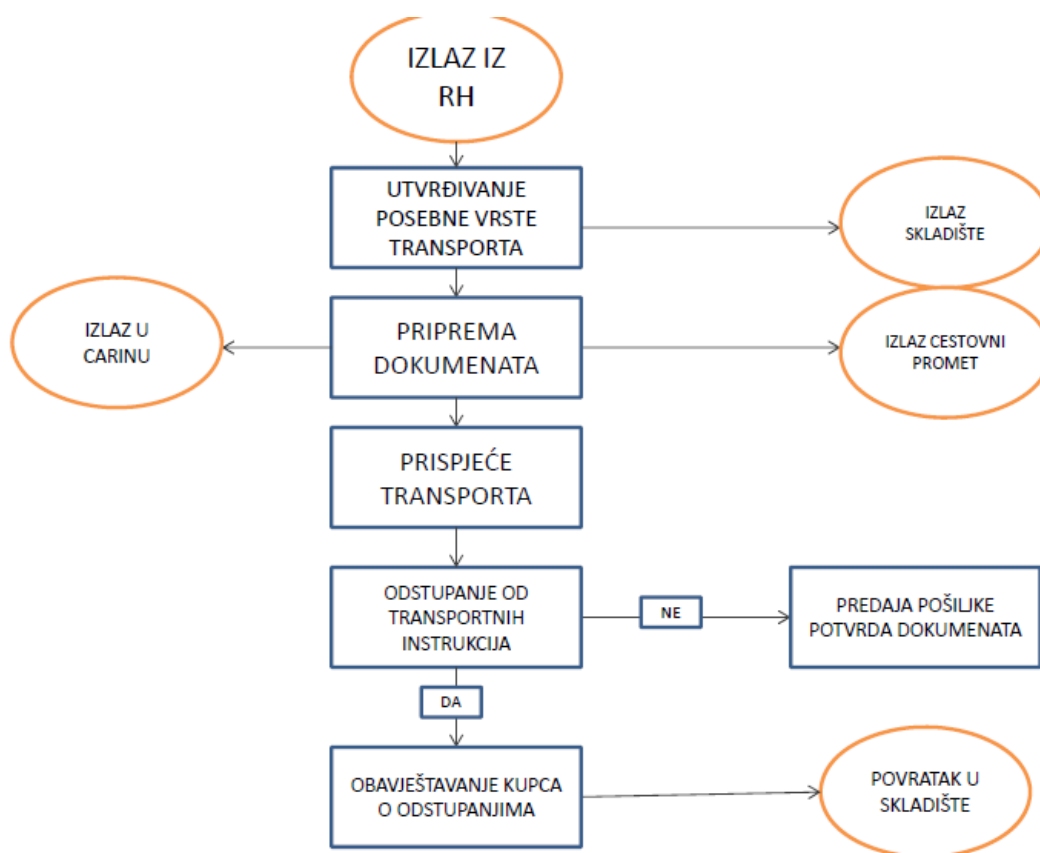
Izvor: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf

²⁹ [7] Ibid.

³⁰ [7] Ibid.

8.5. Organizacija transporta s terminala kod izvoza

Prilikom organizacije transporta s terminala kod izvoza vrši se praćenje transporta, a posebice se prate i analiziraju dobivene informacije o mogućim problemima tokom transporta od strane prijevoznika i inootpremnika. U slučaju nastalog problema prilikom provođenja transportnih instrukcija, o istome se obavještava operativna referada ili kupac, a daljnje akcije se poduzimaju u skladu se mogućnostima i dobivenim dodatnim instrukcijama. Nakon predaje pošiljke i potvrde dokumenata, kupac se obavještava o predaji robe krajnjem primatelju.³¹ U nastavku je prikazan proces organizacije transporta s terminala prilikom izvoza na slici 10.

Slika 10. Proces organizacije transporta robe s terminala kod izvoza

Izvor: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf

³¹ [7] Ibid.

9. Procesi organizacije i praćenja zbirnog prijevoza robe - Gebrüder Weiss Hrvatska

Tvrtka Gebrüder Weiss Hrvatska d.o.o. je hrvatska tvrtka u vlasništvu austrijskog transporno-logističkog poduzeća Gebrüder Weiss GmbH. čije je sjedište u Lauterachu u Vorarlbergu. Poznata je kao najstarija transportna i logistička tvrtka u Austriji, a i danas je u obiteljskom vlasništvu. Tijekom perioda od više od 500 godina, tvrtka se konstatno razvijala i naposljetku postala jedna od glavnih transportnih i logističkih tvrtka u Europi. U Hrvatskoj posluje već 17. godina, odnosno od 2000. godine, a trenutno zapošljava oko 80 zaposlenika u svojim poslovnica u Zagrebu/Jankomir gdje ima upravu, carinsko i necarinsko skladištenje, skladišnu logistiku i organizaciju cestovnog prijevoza i u Zagrebu/Zračna luka gdje obavlja djelatnosti zračnog prijevoza. Poduzeće se bavi organizacijom svih vrsta prijevoza na međunarodnom i domaćem tržištu, vršenjem usluge carinskog posredovanja, a nudi i mogućnost čuvanja i uskladištenja robe. Skladišni prostor u Jankomiru im se proteže na 4.600 m², a u istom nudi uslugu skladišne logistike. Osim u Hrvatskoj, kompanija je zastupljena u 150 poslovnica u 29 zemalja širom svijeta, a ukupan broj djelatnika iznosi oko 6.500 djelatnika. Neto promet u 2016. iznosio im je 1,36 milijardi eura, a ukupna logistička površina na kojoj obavljaju svoje djelatnosti iznosi približno 598.000 m².³²

Trenutno Gebrüder Weiss širi svoje poslovanje u smjeru središnje Azije: uz zračni i brodski prijevoz tereta, uveli su intermodalna rješenja za Kinu, kao i veze za prijevoz zbirnog tereta u Kavkaz i Iran. Uspostavljaju nove poslovne lokacije u Rusiji, Kazahstanu i Turskoj. U južnonjemačkim podružnicama Esslingenu, Memmingenu i Aldingenu uspostavljaju nove terminale. U središtu njihovog zanimanja trenutno su dodatni razvoj spektra usluga za visoku tehnologiju i automobilsku industriju, kao i stvaranje logističkih rješenja za proizvođače robe široke potrošnje i robnih marki. U području kućne dostave (Home Delivery), tvrtka Gebrüder Weiss učvršćuje svoj položaj predvodnika na tržištu dostave krajnjim korisnicima (B2C) u Austriji (uz usluge kao što su usluga s dva dostavljača i montaža) te dodatno proširuje opseg usluga u više država Istočne Europe.³³ U nastavku je opisan primjer pružanja usluge prijevoza zbirne pošiljke.

---

³² [9] Dostupno na: <https://www.gw-world.com/hr/tvrtka/o-nama/>

³³ [9] Ibid.

Tvrtka Gebrüder Weiss nudi uslugu za prijevoz zbirnih i pojedinačnih pošiljaka pod imenom GW pro.line, a u njemu spajaju sve svoje usluge. Cijelokupna linija usluge se upotpunjuje dodatnim mogućim uslugama, kao što su obavijest o prispjeću pošiljke, pouzeće, opasan teret i carina. GW pro.line servis u otpremi, tj. izvozu je intergirano generalno rješenje tvrtke za prijevoz zbirnog tereta. Pošiljke se kombiniraju i prevoze po cijeloj Europi prateći uz to strogo definirane vremenske rokove i okvire. Usluga stoga omogućava sljedeće:³⁴

- sveobuhvatnu mrežu
- kontinuirano praćenje pošiljaka pomoću skenera i bar-kodova
- brz proces
- visoku fleksibilnost

Sam proces pružanja usluge započinje upitom stranke za prijevoz GW pro.line servisom kojeg zaprima disponent kompletnih transporta, tj. disponent odjela za FTL. (eng. Full Truck Load) u tvrtci. Disponent nakon zaprimanja upita putem e-maila obrađuje isti, a nakon što je razmotrio podatke o robi i mogućem prijevozu robe, šalje odgovor stranci koji je u skladu s uslugom koju stranka treba, kako bi ta usluga bila što racionalnija i ekonomičnija.³⁵ Upit je prikazan na slici 11. u nastavku.

---

³⁴ [10] Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe. Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti., str 39.

³⁵ [10] Ibid.

Penic Ivica ipe38

From: ftl-zg
Sent: Mittwoch, 29. Juni 2016 08:13
To: 'Jasna Kokot'; ftl-zg
Cc: zbirni uvoz i izvoz GW ZAG
Subject: RE: UPIT - prijevoz

Categories: IPE38

Poštovana,

Ovo će Vam biti povoljnije sa kolegama iz zbirnog prijevoza...

Lp,

Ivancica Šanjek Gojak
Disponent
Kompletni transporti / Full Truck Loads

Gebrüder Weiss d.o.o.
Jankomir 25
HR-10000 Zagreb
T +385 1.3436.941
M +385 91.3871.037
F +385 1.3871.834
ivancica.sanjekgojak@gw-world.com
www.gw-world.com

From: Jasna Kokot [mailto:j.kokot@bankel.hr]
Sent: Tuesday, June 28, 2016 4:54 PM
To: ftl-zg <ftl-zg@gw-world.com>
Subject: UPIT - prijevoz

Poštovani,

Lijepo Vas molim ponudu za prijevoz na relaciji Zagreb – 86675 Buchdorf, Germany za paletu dimenzija:

100x65x55 / 35kg

Unaprijed hvala i lijep pozdrav,

Jasna Kokot

Bankel d.o.o.
Gračanske dužice 28, 10 000 Zagreb, Croatia
Tel: +385 1 6386 280, Fax: +385 1 6386 285, Mobile: +385 98 9151 281

Slika 11. Upit za prijevoz

Izvor: Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe.

Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti.

Nakon što je disponent zaprimio upit, uputio je klijenta u odjel zbirnog prijevoza jer će ta usluga za njega biti povoljnija. Izrađena ponuda za prijevoz prikazana je na slici 12. na kojoj je vidljivo kako tvrtka može ponuditi uslugu prijevoza koja je u skladu s informacijama koje je stranka poslala te je usluga u skladu s aktualnim tečajnim stupama, tarifama i prijevoznim mogućnostima i uvjetima. U ponudi se nalaze i dodatne informacije o odredištu, vrsti robe, cijeni, tranzitnom vremenu i valuti plaćanja.³⁶

Slika 12. Ponuda za uslugu prijevoza

Izvor: Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe.

Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti.

³⁶ [10] Ibid.

Ako je stranka prihvatila uslugu zbirnog prijevoza, kreće se u izradu ponude za traženi prijevoz. Nadalje, ako stranka prihvati cijenu i ostale uvjete pružanja usluge, ona prihvaća i potvrđuje prijevoz, a nakon toga joj se šalje nalog za prijevoz koji stranka mora popuniti. Nalog je prikazan na slici 13., ispod teksta, u kojoj su navedeni podaci o prijevozniku, primatelju, mjestu i vremenu utovara, kontakt osobe, podaci o robi, broju utovara, vrijednosti samog utovara, osiguranju robe i napomene ukoliko su potrebne.³⁷

 Gebrüder Weiss <small>Transport und Logistik</small>		NALOG ZA UTOVAR ROBE RELEASE ORDER	
Prijevoznik Forwarder	Gebrüder Weiss doo Jankomir 25, Zagreb	Datum(Date):	29.06.2016
Primatelj: Consignee:	Andrew Wireless Systems GmbH Industriering 10 D-86675 Buchdorf, Germany	Datum utovara: Date of loading Radno vrijeme, Working time	Od: - Do: 30.06.2016
Mjesto utovara: Place of loading	Bankel d.o.o. Polnegovičeva ulica 10 (krug tvornice TEŽ) Zagreb		
Kontakt osoba, contact person Telefon, phone number	Jasna Kokot Tel: 01/5386 280, Mob: 098/9151 281		
Roba: Goods			
	<i>kofera, package</i>	<i>dimenzije, dimensions</i>	<i>vrsta robe, type of goods</i>
	1	100 x 65 x 55 cm	repeateri GSM signala
			<i>težina, weight</i>
			35,00
Total:	1		35,00
Broj utovara number of loading			
Vrijednost robe Value of goods	10.889,00 EUR		
Dodatno osiguranje Additional insurance	DA / NE YES or No		
Roba ocarinjena Duty-paid goods			
Špediter u inozemstvu Forwarder aboard			
Mjesto istovara: Unloading place	Andrew Wireless Systems GmbH Industriering 10 D-86675 Buchdorf, Germany	ADR/Adr / Fragile/Lomljivo	
Kontakt osoba: contact person telefon phone number	Sebastian Ferber Phone +49909969411 Fax +4990996957411	☐ <i>Palette over Palette/ Palette na paletu</i>	
Špediter Forwarder			
Obvezna informacija da li je potreban sanitarni pregled Important info is it necessary to do sanitary inspection			
Druge važne informacije. Other important info. (npr način utovara; posebno učvrstiti robu; i sl.			
Do you need EUR 1 document whether it is necessary to obtain a declaration of origin of goods			
Da li je potrebno ishoditi EUR 1 ili izjavu na fakturi o porijeklu robe			
VAŽNE NAPOMENE:	Ovim nalogom se daje ovlaštenje otpremniku Gebrueder Weiss doo, Jankomir 25, Zagreb da izvrši prijevoz prema gore navedenim podacima. Eventualna šteta nastala uslijed netočnih ili neizdavanja traženih podataka neće biti prihvaćena od strane otpremnika Gebrueder Weiss		
IMPORTANT NOTICE:	This order is given the authority Shipper Gebrueder Weiss Ltd., Jankomir 25 to make transport to the above data		

Slika 13. Nalog za uslugu prijevoza

Izvor: Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe.

Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti.

³⁷ [10] Ibid.

Ovim dokumentom otpremnik je ovlašten izvršiti prijevoz prema podacima koji su navedeni u njemu. Na kraju procesa usluge zbirnog prijevoza, prilikom dovoza robe, izdaje se potvrda da je roba zaprimljena navedenom datumu i u pravoj količini, što je prikazano na slici 14., na kojoj je prikazana dostavnica GW pro.line servisa.³⁸

Gebrüder Weiss 			
Gebrüder Weiss D.O.O. Jankomir 25 HR-10000 Zagreb		900713195134316231689 Telefon : 00385 1 3436 945-946 Telefax : 00385 1 3871834 Por.br./ Rn.izdao: HR05216322294 ivica.penic@gw-world.com	
Andrew Wireless Systems gmbh Industriering 10 86675 Buchdorf Njemačka		ISKLADIŠNICA / D O S T A V N I C A Br. : 0000000046036970 Datum/Sat : 01.08.2016 09:38 Stranica : 1 od 1 Vaš porez.br./OIB: Pozicija : 4316231689 Terminal / SL : Nien S	
Pošiljaoc: Bankel d.o.o. Gracanske Duzice 28 10000 Zagreb	Dostava		

Signo	Količin Koleta	Opis robe	Težina (kg)

	1	KRT	35,00

Ukupno	1	0,420 m3	35,00

Uvjet isporuke : DAP BUCHDORF HPO: 4316825050			

Napomena : contact: sebastian ferber,0049 909969411			

Sredstvo utovara: zamijeniti : da / ne			
Broj(evi) paketa 00390071313301242612			

Pošiljka je zaprimljena kompletna i u besprijekorno odgovarajućem stanju.	Pouzeće / Troškovi	PDV %	Iznos u
Pouzeće: primljeni iznos i potpis			
DATUM, VRIJEME, PEČAT FIRME			
ČITKO PREZIME I POTPIS PRIM			

Provjerite pošiljku prilikom preuzimanja. Naknadne reklamacije neće se uvažiti.			
			
		90071319503000010000102DELN0T	

Slika 14. Dostavnica GW pro.line servisa

Izvor: Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe.

Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti.

³⁸ [10] Ibid.

10. Zaključak

Zbirni prijevoz je vrlo značajan kod organiziranja i prijevoza robe koja je pogodna za takvu vrstu prijevoza jer se njime uvelike smanjuju troškovi, koji utječu na odabir klijenta o vrsti prijevoza. Svojim manjim troškovima i cijenama prijevoza konkurira na tržištu i privlači nove korisnike. Upravo zbog toga, špediter mora vršiti organizaciju ovakve vrste prijevoza na pravilan i usklađen način. Zbog činjenice da zbirni prijevoz ima više mjesta ukrcaja i iskrcaja, organiziranost na visokom nivou je nužna te je potrebna visoka usklađenost između pojedinih faza zbirnog prijevoza.

Osim što špediter mora odraditi svoj posao na visokoj razini, ostali sudionici trebaju također odraditi svoj dio procesa prijevoza kako bi se usluga obavila u propisanom vremenskom roku i s što manje troškova.

Kako bi tvrke racionalnije poslovale te implementirale suvremenu tehnologiju u proces prijevoza, potrebno je koristiti tehnologije kompjuterkog praćenja pošiljke jer to omogućava korisnicima da u svakom trenutku znaju gdje se pošiljka nalazi i za koliko će otprilike vremena biti dostavljena.

Literatura

- [1] Ivanković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: **Špedicija i logistički procesi**, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010.
- [2] Zelenika, R.: **Međunarodna špedicija**, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 1996.

Internet:

- [3] Mlinarić, T. J.: Robno transportni centri, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2015. Dostupno na: <http://files.fpz.hr/Djelatnici/tmlinaric/Robno-transportni-centri-skripta.pdf> (15.5.2017.)
- [4] Rogić, K.: Suvremene tehnologije transporta - paletizacija, nastavni materijali, Sveučilište Sjever, 2016. Dostupno na: <http://moodle.vz.unin.hr/moodle/mod/resource/view.php?id=27008> (18.5.2017)
- [5] Rogić, K.: Tehnologija kontejnerskog prijevoza, nastavni materijali, Sveučilište Sjever, 2015. Dostupno na: <http://moodle.vz.unin.hr/moodle/mod/resource/view.php?id=22908> (18.5.2017.)
- [6] Robinson, A.: What is LTL shipping (Less-Than-Truckload) and how did it come about, 2013. Dostupno na: <http://cerasis.com/2013/11/01/ltl-shipping/> (24.6.2017.)
- [7] Rožić, T.: Logistički sustavi u prometu, nastavni materijali, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2011. Dostupno na: http://e-student.fpz.hr/Predmeti/L/Logisticki_sustavi_u_prometu/Novosti/Nastavni_materijali_2011-2012_vjezbe.pdf (28.5.2017.)
- [8] Globelink-Croatia: Zbirna pošiljka. Dostupno na: http://www.globelink-croatia.com/cms/tiny_mce/upload/zbirni%20transport3.JPG (29.5.2017.)
- [9] Gebrüder Weiss: O nama. Dostupno na: <https://www.gw-world.com/hr/tvrtka/o-nama/> (15.7.2017.)
- [10] Stilinović, L. (2016.) Postupak određivanja cijene cestovnog prijevoza robe. Diplomski rad. Zagreb: Fakultet prometnih znanosti. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:119:463633> (15.7.2017.)

Popis slika

Slika 1. Zbirna pošiljka.....	4
Slika 2. Prednosti zbirnog prijevoza u odnosu na sudionike.....	6
Slika 3. Faze zbirnog prijevoza	10
Slika 4. HUB terminal	12
Slika 5. GATEWAY terminal	12
Slika 6. Proces organizacije zbirne dopreme robe prilikom uvoza	15
Slika 7. Proces operativne prodaje	19
Slika 8. Proces obrade naloga.....	20
Slika 9. Proces prispjeća robe na terminal.....	21
Slika 10. Proces organizacije transporta robe s terminala kod izvoza.....	22
Slika 11. Upit za prijevoz	25
Slika 12. Ponuda za uslugu prijevoza	26
Slika 13. Nalog za uslugu prijevoza	27
Slika 14. Dostavnica GW pro.line servisa.....	28

Popis korištenih kratica

LCL	"Less than Container Load" Usluga zbirnog prometa robe u kontejnerskom prijevozu.
CIM	"Convention Internationale concernant le transport des Marchandises par chemin de fer" Teretni list u željezničkom prijevozu.
CMR	"Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road" Teretni list u cestovnom prometu.
AWB	"Air waybill" Teretni list u zračnom prometu.
B/L	"Bill of lading" Teretnica.
HAWB	"House air Waybill" Kućni teretni list
JCD	"Jedinstvena carinska deklaracija"
B2C	"Buisness to Customer" Tip poslovanja

IZJAVA O AUTORSTVU

I

SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, DOMAGOJ NOVAK (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/~~ica~~ završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ORGANIZACIJA ZBIJANOG PRIJEVOZA ROBE (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Domagoj Novak
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, DOMAGOJ NOVAK (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/~~na~~ s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom ORGANIZACIJA ZBIJANOG PRIJEVOZA ROBE (upisati naslov) čiji sam autor/~~ica~~.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Domagoj Novak
(vlastoručni potpis)